

Afstemning

Forslaget om motiveret dagsorden af Karen Jespersen (S), Pia Christmas-Møller (KF), Eva Kjer Hansen (V), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Tom Behnke (FP), Bente Juncker (CD), Lone Dybkjær (RV) og Inger Stilling Pedersen (KRF) (se foran)

vedtoges med 124 stemmer (S, KF, V, SF, FP, CD, RV og KRF); 1 (Niels Anker Kofoed (V)) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af reglerne om forsorghjem m.v.).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 25/11 92).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Jytte Hilden (S):

Folketinget har nu haft et par timers debat om, hvordan vi gør tingene bedre for de udstødte grupper, og det var der bred enighed om at vi skulle. Dette punkt på dagsordenen handler om et konkret forslag til, hvad vi så gør. Og dér er jeg bange for, at enigheden ikke vil være helt så stor.

Det foreliggende lovforslag, som socialministeren har fremsat, går ud på at ændre på finansieringen af det, vi kalder forsorghjem og herberger. Der er en lang række rigtige og gode ting både i den skriftlige fremsættelse og i selve lovforslaget. Men når vi kommer til det, det reelt handler om, nemlig denne finansieringsændring, må jeg for Socialdemokratiets vedkommende sige: Vi tror ikke på det! Vi tror ikke, at vi kan få alle de gode ting, der står om det, ud af det blot ved, at der nu skal betales fifty-fifty i amter og kommuner i stedet for som i dag: 75 pct. til staten og 25 pct. til amterne.

Jeg behøver blot at minde om, at det er en kommune som København, det er en storby

som København, det er en hovedstad som København, der helt naturligt trækker en række mennesker til sig, som har store problemer af familiemæssig art, af social art, af enhver art. Derfor vil en ændring af finansieringen som den her foreslåede være en ekstra byrde for København. Det kunne man så endda klare. Men det er Socialdemokratiets opfattelse, at vi ikke som samfund kan lægge ansvaret for, at vi også centralt bør gøre noget og bør have nogle økonomiske midler at gøre noget med, fra os. Derfor tror vi ikke på en omlægning, der alene lægger pengene ud til amter og kommuner.

Det, det drejer sig om – og det bliver også sagt smukt i lovforslaget – er at finde nye måder at lave krisecentre på, nye måder at lave åbne døre på, nye måder at tage sig af dem, der selv møder op. Der er mange ting, som vi er meget enige i skal lægges om og gøres anderledes. Men vores forslag til en model vil være, at vi fortsat på finansloven, det vil sige statsligt, finansierer f.eks. forsorghjemmene. Det vil være en økonomisk byrde svarende til ca. halvdelen af de midler, der i dag bruges på § 105-institutionerne. Det totale beløb, der bruges, er af størrelsesordenen 400 mio. kr. Vores slag på tasken vil være, at vi fortsat skulle have et centralt ansvar for halvdelen af disse midler; man kan sige, at det f.eks. svarer til, hvad der gøres på forsorghjemmene.

Den anden del af de penge, der skal bruges, kunne så passende – og dér er vi fuldstændig enige – være en fifty-fifty finansiering mellem amter og kommuner. For der er heller ingen tvivl om, at vi er enige i det synspunkt i lovforslaget, at man kunne have den frygt, at kommunerne smyger nogle ting af sig og siger: Jamen det er jo betalt andetsteds på et andet niveau af det offentlige, så det behøver vi ikke tage os af. Netop efter den debat, der lige har været, vil jeg gerne sige, at det er meget vigtigt, at alle tre niveauer er med.

Til slut vil jeg gerne sige, at der har været megen interesse om dette lovforslag. Vi har fået en række henvendelser bl.a. fra Blå Kors, fra en række andre frivillige institutioner og fra Sundholm. Vi har også fået en række kommentarer fra mennesker, der ikke sidder bag ved et skrivebord, der ikke sidder med papirerne og budgetterne foran sig, men som arbejder helt ude i marken, helt derude blandt de udstødte grupper. Alle disse henvendelser tyder på, at

[Jytte Hilden]

den finansieringsomlægning, der ligger i lovforslaget, ikke er klog og ikke er rigtig. Det er for øvrigt også pointen i den lille publikation, som kom fra en gruppe under Amtsrådsforeningen, om, hvad det var, man skulle gøre. Der står det meget tydeligt, at der er visse institutioner, som fortsat bør være statsligt finansieret. Så jeg kan ikke finde nogen signaler i omverdenen, der taler for den omlægning, der ligger i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg sad i starten af fru Jytte Hildens indlæg og noterede ordene: »Er fru Jytte Hilden fuldstændig blind over for de konsekvenser, det kan have?«. Men fru Jytte Hilden fik lige drejet den rundt alligevel. Det drejede sig om finansieringsmåden, hvor fru Jytte Hilden ikke vil være med til, at man lægger den ud til kommuner og amter fifty-fifty; det skal ligge hos staten. Men fru Jytte Hilden erkender samtidig, at der er et problem i, at det opmuntrer kommunerne til at vælge den løsning, der for kommunerne er billigst, altså at man lader folk blive i § 105-institutionerne, selv om det måske ikke er det bedste for den enkelte person. Se, på den måde fik fru Jytte Hilden meget fint sat op, hvad problemstillingen er, men jeg synes, at hvad Socialdemokratiets løsning var, udeblev fuldstændigt. Det kunne jeg godt tænke mig at høre.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg er glad for at have en tilhører. Jeg er bare ked af, at tilhøreren ikke hørte, hvad jeg sagde, i hvert fald ikke det hele.

Det, jeg sagde, var, at for øjeblikket har vi den finansiering, som vi kender: staten 75 pct., kommunerne 25 pct. Det, jeg lægger frem til diskussion i Folketingets Socialudvalg i forbindelse med dette lovforslag, er: Skulle vi ikke sige, at halvdelen af den finansiering, der er på § 105-området, fortsat skal være statslig, og den anden halvdel kan være fifty-fifty mellem kommuner og amter? Så får vi nemlig alle tre led involveret, og så sikrer vi samtidig, at der altid vil være finansiering til en række pladser til de mennesker, der er det, vi kalder selvmødere. Det er sådan et underligt ord at bruge,

men det er mennesker, der simpelt hen er så langt ude af systemerne, at de ikke har andre muligheder end at ringe på ude på Sundholm.

Jeg siger det ikke som noget ultimativt for Socialdemokratiets vedkommende, men jeg siger det, fordi jeg tror, at vi har brug for at sætte os ned i ro og mag, inden vi afslutter dette lovforslag. Derfor kunne jeg tænke mig at foreslå, at vi i Folketingets Socialudvalg lavede en høring sammen med de mennesker, som dette vedrører, så vi får alle parter sat omkring det samme bord, inden vi definitivt beslutter os.

Så sagde jeg, at når jeg foreslog ca. halvdelen, er det, fordi det er, hvad jeg tror svarer til finansieringen af det, vi i dag kalder forsorghjem. Det er på den måde, jeg tænker, men jeg er meget lyttende og vil være meget opmærksom, hvis der kommer andre gode ideer.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Fru Jytte Hilden er åbenbart ikke blevet opmærksom på, at der i forslaget netop lægges op til, at man vil holde selvmøderprincippet i hævd, idet de første 30 dage finansieres 75 pct. af staten. Så selvmøderprincippet er med, men for at personerne ikke skal blive hængende i dette system, fordi det er den billigste løsning for kommunen, lægger man finansieringen om.

Så er fru Jytte Hilden inde på, at det skal være 50 pct. til staten, og de øvrige 50 pct. skal fordeles med 25 pct. til kommunen og 75 pct. til amtet. Men fortsat er det jo sådan, at med den anden model, hvor det er fifty-fifty, som det er på langt de fleste områder inden for socialsystemet, 50 pct. til kommunen og 50 pct. til amtet, så vil 25 pct. også være billigere end 50 pct. Det vil alt andet lige animere vores kommuner til at vælge den billigste løsning på grund af den økonomiske tilstand i kommunerne.

Den høring, som fru Jytte Hilden lægger op til, synes jeg er fin nok, hvis det kan få Socialdemokratiet med på denne tankegang.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg skal sige til hr. Tom Behnke: Jo, jeg har læst hele lovforslaget, og jeg har også læst alle bemærkningerne, og jeg har også bemærket, at lige netop spørgsmålet om de 30 dage er der

[Jytte Hilden]

fra nogle af dem, der arbejder i marken, blevet sat spørgsmålstegn ved, fordi det, der skal ske i løbet af de 30 dage, altså 1 måned, er, at man skal finde ud af: Hvor var den sidste opholdskommune for den person? Derfor siger man: Var det måske ikke – hvis det er det, vi havner på – en bedre idé at sige, at der skulle 3 måneder til?

Jeg tror, jeg kan disse ting, men hr. Tom Behnke er selvfølgelig velkommen til at stille flere spørgsmål.

Pia Christmas-Møller (KF):

I forbindelse med den seneste ordveksling mellem fru Jytte Hilden og hr. Tom Behnke har sidstnævnte i virkeligheden sat fingeren på det præcise punkt i dette lovforslag, for det handler jo i sin kerne kort og godt om at undgå kassetækning, den kassetækning, som vi også i forrige debat gerne ville undgå, den kassetækning, som desværre foregår mellem kommunerne, amterne og staten.

Vi mener fra konservativ side ikke, det er rimeligt, at kommunerne kan tjene på at lade de mennesker, som opholder sig på § 105-institutionerne, i stikken. Vi mener ikke, det er rimeligt, at kommunerne kan tjene på at undlade relevant revalidering og beskæftigelsesinitiativer. Det er tilfældet i dag på grund af refusionssystemet, hvor staten finansierer 75 pct. og amterne de resterende 25 pct., mens praktisk talt alle andre aktiveringsordninger og tilbud inden for dette område finansieres fifty-fifty mellem kommuner og amter. Vi tror på, at det er vigtigt, at kommunerne får en direkte økonomisk interesse i at iværksætte de relevante foranstaltninger for denne persongruppe. Vi synes faktisk også, at det er meget vigtigt, at selvmøderprincippet er fastholdt.

Jeg vil gerne være med til at diskutere i udvalget, om 30 dage nu også lige præcis er det, vi skal lægge os fast på. Men jeg synes, det er rimeligt, at der i hvert fald i en vis periode er tale om, at man kan få ophold efter selvmøderprincippet, og at man i den periode i videst muligt omfang får finansieringen fra staten. Det synes jeg er rimeligt.

Vi er fra konservativ side også meget tilfredse med, at lovforslaget præciserer amternes forpligtelser på området. Det står direkte i forslaget, at amtsrådet skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på institutioner m.v.

beregnet til midlertidigt ophold, herunder selvmøderpladser for personer, som på grund af særlige sociale eller psykiske vanskeligheder har behov for botilbud eller aktiverende støtte og omsorg.

Jeg er også godt tilfreds med, at det yderligere præciseres, at institutionerne kan stille dagpladser til rådighed for den omtalte persongruppe i det omfang, der ikke er behov for døgnophold. Det vil altså sige, at der lægges op til, at amterne virkelig skal tage hånd om at løse det behov, der er for både døgnpladser og dagpladser. Jeg synes også, det er udmærket, at kommunerne får en mere central placering i forbindelse med initiativet til oprettelsen af nye institutioner.

Jeg håber, det vil lykkes os under udvalgsarbejdet at få en konstruktiv dialog om hele dette problemfelt, for det er ikke ukompliceret. Og jeg medgiver både Socialdemokratiet og andre, at der kan være grund til at kigge nærmere på de enkelte hjørner i hele dette spørgsmål. Men hovedsigtet, nemlig et opgør med kassetækning, der svækker de svages muligheder, er vi med på til hver en tid fra konservativ side.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det lyder meget smukt. Her er man altså enig om, at kassetækning skal man i hvert fald ikke have. Men hvad så med mennesketækning? Det drejer sig om de svageste, og her tænker man i besparelser, tænker på, hvordan man nemmest kommer udenom. Jeg er enig i princippet om, at man også skal have økonomisk ansvar, men her er der jo tale om nogle mennesker, der den ene gang er ét sted, et andet sted næste gang; det er mennesker, der går ind og ud af systemet.

Jamen ser man da ikke faren for, at når man lægger det over på amter og kommuner, vil man dér se på, hvordan man billigst og lettest kan slippe omkring ved det? Og tænker man ikke på de mange private organisationer, der i dag gør et enormt stykke arbejde? Jeg taler her om det, der sker i dag. Der sker nedlæggelser, fordi amter og kommuner selv vil overtage tingene. Det gjorde heller ikke noget, hvis de så virkelig ydede samme indsats. Men går dette ikke ud over de allersvageste? Altså dem, man kan lave planer for, er det nemt nok at hjælpe. Men hvad med dem, man overhovedet ikke

[Inger Stilling Pedersen]

kan gøre andet for end at give dem en seng og måske stimulere til at begynde at vaske deres tøj og gøre nogle ting selv og ligesom arbejde sig op? Det er i hvert fald ikke noget, der gøres på en måned.

Så jeg er en arg modstander af den finansiering, der er lagt op til, men ikke af alle de gode intentioner, der er i dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Hvis jeg skal være helt ærlig, tror jeg såmænd ikke, der er megen kassetænkning på dette område, og skulle det endelig vise sig, må man jo tage en diskussion med den kommune, der tænker i kasser i forbindelse med mennesker, hvis problem er overhovedet at have et selvværd, overhovedet at have et sted at sove, overhovedet at forstå, at der er en idé i at stå op i morgen. Jeg tror det faktisk ikke. Jeg synes egentlig ikke, at et område som dette her egner sig til den type mistænkeliggørelse af systemerne.

Men jeg er meget enig i, at vi er i en helt anden situation, end da § 105 blev lavet. Det er et helt andet klientel, vi i dag har. Alle undersøgelser viser, at de er blevet yngre, der er flere kvinder, der er flere på krisecentre, der er børn, og det skal vi selvfølgelig forstå at gøre noget ved. Derfor, når fru Pia Christmas-Møller siger, at det er en amtsopgave at sørge for det nødvendige antal pladser, er mit spørgsmål lige præcis: Vil amterne gøre det? Eller rettere: Vil kommunerne være med til at betale for det, hvis de synes, de derhjemme i et skur – hvis jeg skal være lidt grov – kan finde en billigere løsning? Jeg har ellers megen respekt for det, der foregår i kommunerne, så jeg vil gerne fokusere på netop dette problem i denne diskussion. Hvis kommunerne kan finde billigere løsninger hjemme hos sig selv, hvorfor i alverden skulle de så betale til en eller anden fjern institution?

Jeg siger det, fordi vi jo desværre indimellem ser det praktiseret andre steder, så jeg synes, vi skulle være lidt ærlige over for os selv her i Folketinget: Hvad er det for et område, vi snakker om? Det drejer sig kun om 400 mio. kr., det drejer sig måske kun om 500 personer på årsbasis. Har et rigt samfund ikke råd til at sige, at den opgave påtager vi os fra centralt hold for at være sikker på, at der er den seng til

rådighed, at der er den morgenmad til rådighed, at vi kan give et menneske, der føler sig på det yderste med sig selv og sin tilværelse, en håndsrækning? Det er den måde, jeg prøver at tænke på, så jeg synes sådan set slet ikke, at alt det med kassetænkning fortjener at blive draget ind i diskussionen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hvordan er det i dag? Er det sådan, at staten, som jo finansierer 75 pct. af udgifterne til dette område, også har afgørende indflydelse på, hvad den enkelte får tilbudt? Nej, sådan er virkeligheden ikke i dag, det er kommunerne, som bestemmer, hvad den enkelte skal visiteres til. Sådan hænger tingene sammen i dag.

Jeg tror ikke på, at vi kan få staten involveret mere konkret og mere aktivt i forhold til den enkelte, og jeg tror heller ikke, det er ønskeligt eller hensigtsmæssigt. Vi skal ud på det lokale niveau for at yde den konkrete indsats, og her er det vigtigt, at de økonomiske motivationer går i den rigtige retning.

Fru Jytte Hilden betvivlede, at der findes kassetænkning på området i dag. Det er da meget muligt, at TV 2's nyhedsredaktion har op-drevet et ganske specielt tilfælde her for nylig, men her kunne vi opleve en yngre mand – hvad var han, 30-35 år måske – fortælle klart og tydeligt, at han havde ophold på en § 105-institution. Han havde fået et konkret arrangement med et beskæftigelsesinitiativ, men han var blevet blokeret af kommunen, som ikke ville bevilge de nødvendige penge, så projektet kunne køre. Er det ikke kassetænkning? Jeg kalder det skrap kassetænkning, der virker som en barriere for at komme videre i tilværelsen.

Men jeg vil godt sige, at selv om vi meget gerne går ind for tankegangen i lovforslaget, mener vi jo ikke, at alle institutioner i dronninigeriget absolut skal finansieres på denne måde i fremtiden. Der er institutioner, som er 100 pct. statsfinansierede i dag, og som også skal blive ved med at være det, Koføeds Skole og Møldrup Behandlingshjem er gode eksempler. Så det er altså ikke et fuldstændig ensidigt, men derimod et nuanceret billede med en bred vifte af tilbud, vi ønsker at etablere på dette område.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg er enig med fru Pia Christmas-Møller i, at Kofoeds Skole og Møldrup Behandlingshjem er gode eksempler. De finansieres nemlig centralt over finansloven, og de kunne ligesom danne model for eller danne perspektiv for, hvad vi vil gøre.

Jeg synes, at det centrale i denne diskussion er spørgsmålet om, at hvis man visiterer til noget, skal man selvfølgelig betale, og den pågældende kommune skal selvfølgelig også have en forpligtelse over for de mennesker, der bliver visiteret.

Men det er ikke det, jeg taler om. Jeg taler om selvmøderne, de få selvmødere. Hvordan sikrer vi deres muligheder for at få en seng, et lagen, noget morgenmad, et sted at være? Jeg tror kun, vi kan gøre det, hvis vi her i Folketinget kan føle, at vi har hånd om tingene, hvis vi tager det på os som et centralt ansvar og betaler centralt, for jeg har nu engang det synspunkt, at den, der betaler, også bestemmer.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jamen det sidste er vi jo 100 pct. enige om, og lovforslaget lægger jo også op til, at i selvmøderperioden – vi kan så diskutere, om perioden skal være 30 dage eller noget andet – skal staten være meget centralt placeret i forbindelse med finansieringen. Det er vi enige om.

Men når vi har at gøre med personer, som bor der i længere tid, hvor det bliver af mere permanent karakter, og hvor det er oplagt for enhver, at der skal gøres noget ekstraordinært, mener vi, at kommunerne måske har brug for et lille vink med en vognstang for at gøre det, der skal gøres.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Vi vender tilbage til ordførerrækken.

Eva Kjer Hansen (V):

Dette lovforslag er en god opfølgning på den debat, vi har haft tidligere i dag, for lovforslaget indeholder jo en række initiativer til fordel for de svageste grupper, de udstødte grupper.

Jeg vil blot fremhæve et par af punkterne i lovforslaget. Først og fremmest lægges der op til en bredere vifte af botilbud og en bedre sammenhæng mellem de forskellige boformer og andre institutioner. Det synes jeg er meget vigtigt, og som jeg har forstået ordførerne i dag, er vi meget enige om, at der er brug for en bred vifte af forskellige botilbud.

For det andet vil jeg fremhæve, at det er vigtigt at holde fast i selvmøderprincippet, og jeg deler fuldt ud de holdninger, der er kommet til udtryk fra både den konservative ordførers og fru Jytte Hildens side. Om vi skal praktisere selvmøderprincippet i lige nøjagtig 30 dage er i og for sig underordnet. Det afgørende er selve princippet, og om det så skal være et par dage mere eller mindre, er ligegyldigt.

Det tredje punkt i lovforslaget, jeg vil fremhæve, er forslaget om den ændrede finansiering, så kommuner og amter fremover betaler hver 50 pct. af udgifterne på området. Jeg synes, det er både godt og vigtigt, at kommunerne bliver inddraget og får mulighed for at oprette § 105-institutioner. Jeg deler ikke den bekymring, som andre ordførere har givet udtryk for over for kommunernes indsats, tværtimod mener jeg, at det er en fejl, at vi ikke for længst har inddraget kommunerne i opgaverne. Jeg er overbevist om, at vi vil se en masse bedre tilbud og opleve en bedre vurdering af, hvad der er bedst for de pågældende grupper, når kommunerne bliver engagerede her.

Ug i og med at jeg i øvrigt skal henholde mig til, hvad jeg har sagt under forespørgselsdebatten, anbefaler jeg en positiv behandling af lovforslaget.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Da SF i februar 1992 fremsatte et beslutningsforslag på det område, vi har til debat nu, ønskede vi for det første at få debatten om finansiering af disse institutionstyper i gang igen og for det andet at påpege behovet for oprydning i nogle af de mere stive regelsæt, at få sat lys på diskussionen om en fremtidig struktur med åbenhed over for nye institutionsdannelser. Jeg mener at kunne konstatere i dag, at vort ærinde er lykkedes. Debatten tog fart, og vi har fået mange klare meldinger fra enkeltpersoner og organisationer med indsigt i hverdagens forhold på området.

[Hanne Thanning Jacobsen]

Der har været megen diskussion om og frygt for konsekvenserne af en ændring af den hidtidige finansieringsordning på § 105-området, hvor amtet dækker 25 pct. og staten de resterende 75 pct., og jeg kan se, at der er flere årsager til disse betænkeligheder. Mange af herbergerne bliver drevet af private organisationer, f.eks. Kirkens Korshær og Missionen for Hjemløse, og de føler – måske med megen ret – at de forholdsvis frie forhold, de har under den nugældende ordning, kan blive indskrænket ved den påtænkte omlægning. Senest har forsorgshjems- og herbergslederne – formodentlig med baggrund i erfaringerne fra ungdomsforsorgsområdet – udtrykt frygt for, at en ændret finansiering vil få kommunerne til at fremsætte tilbud om bolig eller ophold i en kommunal institution og derved føre deres borgere ind under en ordning, som mange af disse mennesker måske overhovedet ikke kan bruge.

Jeg deler kort og godt disse bekymringer, især når man ser, hvad nedskæringer og nedprioriteringer har betydet for den hårdest belastede ungdomsgruppe. Alle ungdomshjem er lukkede, der mangler boligtilbud til unge mødre, som er stofmisbrugere, behandlingen af alkoholikere er blevet meget begrænset, og der er skåret hårdt ned på psykiatriområdet. Der er virkelig grund til at frygte, at disse belastede grupper endnu en gang kommer i klemme.

Den enkelthed, hvormed lovforslaget beskriver papirarbejdet i forbindelse med omlægningen, vil sandsynligvis ikke holde stik i hverdagen på institutionerne. Kræfterne og overskuddet bør hellere investeres i de mennesker, der er brugere af institutionerne.

Der er kort sagt en række problemer, som jeg synes vi må fordybe os i under udvalgsarbejdet, og jeg tror, det bliver nødvendigt at se på forskellige løsningsmodeller. Fru Jytte Hilden har spillet den første på banen, og det synes jeg er helt fint, men vi må også se på flere andre løsningsmodeller. Efter min og SF's mening er det vigtigt at fastholde Socialministeriets involvering i og almindelige udøvelse af socialt arbejde. Hvis det udelukkende skal være kommuners og amters opgave, synes jeg, at minister og ministerium mister både nogen indflydelse på og nogen indsigt i området, og det vil jeg godt sætte spørgsmålstegn ved visdommen i.

Det er afgørende for SF's holdning i udvalgsarbejdet, at ingen må komme i klemme mellem kommuner og amter på grund af betalingspørgsmål, og at ingen må kunne tvangsflyttes på grund af betalingspørgsmål. Jeg synes, at vi skal gøre særlig meget ud af spørgsmålet om, hvor meget det skal koste. Efter vores mening må betalingen for opholdet ikke overstige 15 pct. af indtægtsgrundlaget, men så vidt jeg kan se, ligger der en tredobling af betalingen pr. dag i forslaget. Endelig ønsker vi den særlige anonymitet bevaret på krisecentrene, og vi ønsker en grundig belysning af, om løsningen er tilfredsstillende for det storkøbenhavnske område.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet er generelt positivt indstillet over for lovforslaget. For det første giver det en fleksibilitet, så den enkelte får det tilbud, der er bedst for netop den pågældende, og det er fint.

Finansieringen bliver ensrettet, så det ikke er et spørgsmål om økonomi, hvor den pågældende placeres, men udelukkende et spørgsmål om, hvad der er bedst for den enkelte. Der bliver således samme finansieringsfordeling som på andre sociale områder, således at kommunen eller amtet ikke fristes til at tænke økonomisk, men kun menneskeligt, og det er også fint nok.

Ordningen om udbetaling af pension eller anden offentlig hjælp og efterfølgende betaling for modtagelse af ydelser, som allerede er indført på plejehjemmene, er ligeledes en god ting. Det vil give større ansvar og større selvverd, når man selv får mulighed for at disponere over sine penge, og i de aktuelle tilfælde vil det gøre det nemmere for de pågældende at blive sluset tilbage i det omkringliggende samfund.

Men her synes jeg nok, at man skal stoppe op et øjeblik og spørge: Er ordningen egnet for den type personer? Vil det være muligt? Det synes jeg vi skal se på i udvalget, specielt i betragtning af, som vi har hørt tidligere på dagen, at en stor og voksende gruppe af disse personer udgøres af narkomaner, alkoholikere og andre misbrugere. Så det spørgsmål synes jeg at vi skal se meget grundigt på.

Lovforslaget opretholder selvmoderprincipet, hvor det skal være muligt at give akut

[Tom Behnke]

fremmøde, hvis det hele pludselig bryder sammen for den enkelte. Ifølge forslaget skal staten betale hele 75 pct. af udgifterne, og det vil animere amterne til at bevare mulighederne for selvmøderprincippet. Om det så skal være i en periode på 30, 60 eller 90 dage er underordnet for os. Princippet er helt fint.

Endvidere stryger man fire paragraffer i den eksisterende lovgivning, og det er jo lige Fremskridtspartiets politik. Her er det mødre hjem og svangrehjem, der ophæves som selvstændige institutionstyper og lægges ind under de øvrige institutioner. Det er også helt fint.

Forslaget vil samtidig medvirke til at samle de socialt dårligt stillede op i stedet for blot at give dem en pakkeløsning og lade dem passe sig selv. Man går målet ind i den enkeltes muligheder for at komme på ret køl igen og blive i stand til at klare en selvstændig tilværelse igen, altså en opfølgning på den dagsorden, som vi lige har vedtaget.

Alle disse elementer i lovforslaget tiltaler Fremskridtspartiet overordentlig meget.

Bente Juncker (CD):

I CD er vi ikke enige i den finansieringsform, som ministeren har lagt frem her. Vi mener stadig, det er vigtigt, at staten har et ordentligt og fast greb i området, og vi mener også, at hvis det endelig skulle komme dertil, at det var kommunerne, der fik ansvaret, ville kommunerne prioritere området allerlavest. De har rigeligt af andre ting at se til.

Så vi ser frem til, at vi stille og roligt får fundet frem til, hvordan finansieringsreformen skal være, og at vi kan drøfte det i løbet af det nye år.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg kan nogenlunde tilslutte mig det, som CD's ordfører, fru Bente Juncker, sagde.

Set i lyset af den debat, vi havde tidligere på dagen, er det måske ikke det rette tidspunkt for at lave de store finansieringsreformer, når vi ikke ved meget præcist, om der kommer en mere positiv indsats ud af det. Jeg føler mig ikke fuldstændig overbevist om, at det vil være tilfældet her, men på linje med CD's ordfører synes jeg, vi skal diskutere det under udvalgsarbejdet.

Jeg har studeret nogle af bemærkningerne til lovforslaget. I FN er det jo sådan, at kvinder

behandles under gruppe 2 sammen med unge og handicappede, og her kan man se, at nye brugergrupper er kommet til, såsom kvinder, stof- og alkoholmisbrugere, mennesker med psykiske lidelser, førtidspensionister osv., så vi kommer ind i mange interessante sammenhænge. Der er nok også nogle, der skal forsøge en lidt mere generel gennemlæsning af bemærkningerne, for det er ikke altid helt klart, hvilke grupper der henvises til. Men nu har jeg bare gjort opmærksom på et enkelt lille punkt . . . (*Kommentar fra salen*). Ja, vi har vedtaget, at de skal have lov til at være, som de har lyst til – der kom en bemærkning fra undervisningsministeren; det vil jo ikke fremgå af referatet, at det var den, jeg svarede på her, men jeg takker for dette bidrag til debatten.

I øvrigt synes jeg, at når vi diskuterer de her ting, skulle vi nok også overveje, hvad det er for nogle penge, det handler om. Det er jo meget fint, at vi siger, at man skal have nogle penge til udbetaling, men så vidt jeg kan se, skal man faktisk kende nogle steder, hvor man kan slå efter, hvad det egentlig er, man får i øjeblikket, og hvor meget det egentlig er, når det drejer sig om de kontante beløb.

Så inden vi taler meget principielt og generelt, kan der være god mening i, at vi helt konkret finder ud af, hvilke beløb det drejer sig om, og hvad vi får ud af det. Hvis omlægningen, hvor man fremover skal betale selv, rent faktisk fører til, at nogle mennesker, der burde være på en eller anden institution – jeg er godt klar over selvmøderprincippet og alt det dér – i virkeligheden forsvinder fra institutionen af økonomiske grunde, kan det godt være, at det bliver meget dyrere for samfundet i det lange løb. Og derfor synes jeg også, at vi skal diskutere tingene lidt kontant på dette felt, og det skal naturligvis ske i forbindelse med det udvalgsarbejde, vi tager fat på i begyndelsen af januar 1993.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Som det også er sagt tidligere på dagen, kan Kristeligt Folkeparti ikke medvirke til gennemførelsen af dette lovforslag. Vi mener, at det er en meget dårlig løsning, især økonomien i forslaget og kommunernes engagement i det kan vi overhovedet ikke være med til.

Fru Jytte Hilden kom med en god idé, nemlig at høre institutionernes mening om forsla-

[Inger Stilling Pedersen]

get. Vi har gjort det i forbindelse med andre lovforslag, hvor de forskellige berørte simpelt hen er kommet ind og har givet udtryk for deres synspunkter om forslagene, og navnlig her må vi vel i særlig grad lytte til de mennesker, som arbejder med problemerne til daglig, står med dem og kan fortælle os, om det kan fungere eller ej, og hvilken frygt man har for, hvad det vil medføre.

Jeg tror også, at både kommuner og amter har de bedste intentioner. Men når det så gælder pengene, kniber det jo lidt, og de siger jo selv – det er ikke bare noget, vi står og påstår herinde – at man egentlig gerne ville gøre så meget, men desværre har man altså ikke økonomi til det. Og derfor tror jeg, det er vigtigt, at vi fra Folketingets side bliver ved med at holde fast i, at når det gælder de allerallersvageste, må vi være sikre på, at de ikke bliver ladet i stikken. Om man skal betale selv og hvor meget man i givet fald skal betale selv osv., kan selvfølgelig diskuteres. Hvis man synes, betalingen er for høj, kan problemet jo blive, at man fristes til at bruge pengene på anden vis og derfor alligevel bliver nødt til at henvende sig, hvorefter man bliver afvist, fordi man slet ikke har nogen penge. Det kan give mange problemer, men på den anden side er der også en vis opdragende virkning i, at man skal betale for noget af det, man får.

Vi er parate til at drøfte de ting i udvalget, men vi er ikke parate til at drøfte eller under nogen form medvirke til, at kommunerne skal have ansvaret – om de måske skal have en lille del af ansvaret, som fru Jytte Hilden var inde på, kan vi dog godt diskutere – men vi kan som sagt ikke støtte lovforslaget.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil tage det positive først og sige tak for den positive modtagelse af intentionerne bag lovforslaget, at man har været glad for de nye og anderledes tiltag, der kan gøres for denne gruppe mennesker.

Jeg er selvfølgelig ikke så glad for, at der ikke er et stort flertal for den finansieringsform, jeg har lagt frem. Jeg mener, at vi skal være meget opmærksomme på, at kommunerne skal gøres medansvarlige for deres egne borgere, og det er jo trods alt det, der er lagt op til her.

Jeg er også glad for, at man har understreget fra alle sider, at vi har fastholdt selvmøder-

princippet. Det er ret væsentligt, at det er det, det drejer sig om, for det må ikke være sådan, at stofmisbrugere, alkoholikere, og hvem der ellers er omfattet af denne lov, kan blive kasterbolde mellem de enkelte kommuner i spørgsmålet om, hvor de skal have ophold. I så fald fraviger vi i hvert fald indholdet af den dagsorden, vi vedtog tidligere på dagen, hvor man tog udgangspunkt i det enkelte menneske og mødte dem dér, hvor de nu engang var.

Fra alle sider er der givet udtryk for, at man er indstillet på at give lovforslaget en god udvalgsbehandling, både for at få flere ting i det bedre belyst og for at diskutere, om tingene skal have den ene eller den anden form. Der har også været rejst spørgsmål om en eventuel høring. Om det skal være en høring, en temadag eller hvordan man eventuelt vil tilrettelægge det, synes jeg vi skal finde ud af hen ad vejen, jeg synes i hvert fald, det er positivt, at alle er interesserede i at gå ind i en fordomsfri drøftelse af tingene.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg vil blot her til sidst kvittere over for socialministeren og sige tak, fordi ministeren også er interesseret i, at vi tager en høring eller en temadag – kald det, hvad det nu skal være, det er ikke det, der er afgørende – så tror jeg faktisk også, det vil være muligt at nå til enighed på dette område.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 104: